

Anbefaling

Legemiddelavfall: Håndtering

Legemiddelhåndtering - Veileder med anbefalinger for helseforetak i Helse Sør-Øst RHF 2020, vedlegg 2 Del III, prosedyre 5

Dato: 4.mai 2020

Hensikt	Anbefalingene skal sikre at legemiddelavfall oppbevares og håndteres forsvarlig og i henhold til lov og forskrift.
Omfang	Alle virksomheter og ansatte som håndterer legemidler.
Grunnlagsinformasjon/ bakgrunn	Legemiddelavfall er avfall som kan påvirke det ytre miljøet. Legemiddelavfall skal håndteres som annet avfall som sendes til forbrenning. Se «Beskrivelse» for ytterligere detaljer. Det anbefales å bruke lukkede avfallsbeholdere for å hindre fordampning av forurensende stoffer. Håndtering av legemiddelavfall må ses i sammenheng med rutiner og avtaler for hele avfallshåndteringskjeden i det enkelte helseforetak. Anbefalingen vil derfor i noen tilfeller måtte tilpasses til lokale forhold. Det må utarbeides prosedyrer som beskriver lokal avfallshåndteringen inkludert håndtering av legemiddelavfall. Kildesortering utover papp og plast fra ytteremballasje anses som lite aktuelt.
Ansvar	Virksomhetsleder
Definisjoner	Legemiddel: alle typer legemidler brukt til behandling, pleie og diagnostisering av pasienter, inkludert skyllevæsker, røntgenkontrastmidler og parenteral ernæring (TPN). Legemiddelavfall: avfall som kan føre til vannforurensning og forgiftninger av planter, dyr og mennesker. Det vil si: • Rester av påbegynte eller uåpnede legemidler som av ulike årsaker ikke lenger skal/kan brukes (f.eks ved utgått holdbarhetsdato) • Pasientmedisin som skal kastes • Utstyr brukt ved administrering • Tekstiler/papir tilsølt av legemiddel «Rene» infusjonsvæsker: infusjonsvæsker uten tilsatt legemiddel (infusjonsvæsker tilsatt elektrolyttkonsentrater regnes som legemiddel)

Beskrivelse	Type avfall	Håndtering	Merknader
	Legemiddelrester – tørt (tabletter, kapsler, stikkpiller, plaster ol). Ekskl. cytostatika	• Det skal foreligge lokale rutiner for retur til apotek/farmasøytisk avdeling av faste legemiddelrester • Løse tabletter ol kan også kastes i avfall som går til forbrenning • Brukte smerteplaster brettes sammen (limside mot limside) og kastes som legemiddelavfall	Ved kassering/retur av A- og B-preparater skal det utarbeides kvitteringsrutiner mellom enhet/apotek. Rester av pasientmedisin håndteres som annet legemiddelavfall. Husk alltid å fjerne eventuelle navneetiketter.
	Legemiddelrester – små væskemengder (hetteglass med små restmengder, ampullerester, fuktig materiale, infusjonssett o.l) Ekskl. cytostatika	• Kastes i avfall som skal til forbrenning • Bruk egnet emballasje for stikkende materiale som kanyler og glassampuller (kanylebøtter)	Vurdere behov for tette beholdere for fuktig materiale og eventuelt absorberende materiale i bunnen (svamp, cellostoff o.l). Restmengder kan trekkes opp i sprøyte med propp. Antibiotika: vurder behov for å pakke legemiddelrest og utstyr i en lukket pose før det legges i avfall til forbrenning.
	Legemiddelrester – væsker (hetteglass med væske, infusjonsposer med restmengder o.l) Inkl. parenteral ernæring Ekskl. cytostatika og narkotika (A-preparater)	• Kastes i avfall som skal til forbrenning • Bruk tette beholdere som hindrer lekkasje og evt. fordamping av forurensende stoffer • Bruk egnet emballasje for stikkende materiale som kanyler og glassampuller (kanylebøtter)	Kan ikke hentes / transporteres i vanlig komprimatorcontainere pga fare for perforering/lekkasje. «Rene» infusjonsvæsker uten tilsetninger behandles ikke som legemiddelrester. Eventuelle rester kan tømmes i vasken og posen i restavfall/flasker i glassavfall. PS! Smitterisiko må vurderes. Antibiotika: vurder behov for å pakke legemiddelrest og utstyr i en lukket pose før det legges i avfall til forbrenning.
	Legemiddelrester – væsker med narkotika (A-preparater) (smertekassetter, sprøyter eller	• Kastes i avfall som skal til forbrenning • Bruk tette beholdere som hindrer lekkasje og evt. fordamping av forurensende stoffer • Bruk egnet emballasje for stikkende	Vurdere fare for svinn (type avdeling, omfang o.l) med tanke på valg av avfallsbeholdere. Innhold kan vurderes å tømmes i et absorberende materiale.

	infusjonsposer med restinnhold)	materiale som kanyler og glassampuller (kanylebøtter)	Dette avfallet kan ikke sendes over landegrensen uten tolldeklarasjon.
	Legemiddelrester – Cytostatika	• Kastes i avfall som skal til forbrenning • Cytostatika er farlig avfall som krever særskilt håndtering for å ivareta sikkerhet og merking ved alle ledd i avfallshåndterings-kjeden. • Omfatter alt avfall som har vært i kontakt med cytostatika	Vurder omfang. Egne avfallsbeholdere finnes for håndtering av cytostatikavfall.
	Farlig avfall	• Sykehuset må ha egen rutine for oppsamling og retur av farlig avfall	Det må brukes godkjente avfallsselskaper for denne type avfall.

Referanse/hjemmel	Avfallsforskriften Internkontrollforskriften Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten Forskrift om smittefarlig avfall fra helsetjenesten og dyrehelsetjenesten mv inkl. merknader Inkl. veileder om styring og håndtering av avfall i helse Forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten Forskrift om landtransport av farlig gods Forskrift om miljørettet helsevern Strålevernforskriften Cytostatikaboken
Relaterte dokumenter	Janusinfo har klassifisert en rekke legemiddel, for oppslag se: lenke Janusinfo .